

ד.ו.ב.ה

הגדרלת ביותר בישראל

תשבץ העולם הזה 192

תשבץ זה חיברה רות מאירוביץ מ"ת"א. בזמן שקיבלה, שלא מרצונה, חופשה משתי בנותיה שהן בנות שש ו-14. הסיפור הוא פשוט: רות מאירוביץ ביץ נפלה למשכב והשתעממה; אז החליטה לנסות לחבר תשבץ. הבנות התחשבו במקצת במצבה של אמא ולא הפריעו לה. התוצאה — תשבץ, ה"נמצא לפניכם. אנו תקווה שרות מאירוביץ בת ה-26 — כבר הבריאה, אך לא מקדחת חיבור-התשבצים.

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		14		13		12	11	10
	19		18	17		16		15
		24		23	22			21
	28		27			26		25
		33		32		31	30	29
			38		37		36	35
		43	42		41		40	39
	47		46		45		44	
				52	51		50	49
		58		57		56	55	54
				60				59

101: שיר
102: עתה פר
103: איש
104: אינו
105: טורד;
106: ספינת ה
107: שוחה
108: מני המים;
109: מצבת זיכרון;
110: טיית דף שלי
111: משחק ילי
112: מסד;
113: חזוה; 26: ש
114: מבר; 27
115: בלשון קישון;
116: אינו יבש;
117: מ נמצאים כ
118: זה בליה;
119: שש עש
120: תואר ה
121: 30
122: 41
123: חורף; 42: חי
124: מארחת
125: 44
126: רנס;
127: ונה התיבה; 50: כלי קבול; 51: לפתע;
128: 56: קרם; 57: תבליו לפפה; 58
129: אבנים; 9: מדינה ברומ אמריקה;
130: זימשה
131: 1: דרך; 2: אבר בנוף; 3: קהל
132: מילת-עצה; 6: אינו סמיר; 7: גיל
133: 8: ררנה צבאית; 9: שילוב גיל
134: וקולנוע; 12: עני; 15: עליו נמצא
135: 16: אחד מארבעת המינים עליהם
136: כסוכית; 18: ישר — כסלנג; 21

נאשם-בריגול סימה (במרכז) ליד רביאלוף דורני מחקר תמיס כביכול

במדינה

העם

מועד לתפקיד

בשעה שהמערך המפלגתי בארץ התמוטט לאורך כל הזוית, הגישה השבוע קבוצה אחת במדינה את מועמדותה לתפקיד האופוזיציה היחידה. קבוצה זו נמצאה ב"מפא"י עצמה, היתה זאת צמרת ההסתדרות. האיש המנהיג קבוצה זו, ואשר נשאר יריבו היחיד של בן-גוריון ברג העליון, לא היה בארץ. היה זה פנחס לבון. אכן, דחקא העדרו הוכיח כי בידי לבון התקף עלה לצבור כוח פוליטי מגובש, המסוגל לפעול ולהצליח גם ללא עזרתה הישירה. היתה זו הוכחה חשובה, שאסור לי אף אדם, המעורה בחיים הפוליטיים של ישראל, להתעלם ממנה. המאבק היה נטוש בין שרי הממשלה לבין ראשי ההסתדרות. הנושא: זכותם של הפרטים לתוספת-יורק. לכאורה לא התערב דויד בן-גוריון — אך הכל הבינו כי רווח מרחפת על פני השרים, כשם שרוח לבון מרחפת על פני ההסתדרות. נצחונה של צמרת ההסתדרות, שהנחיל לפועליה תוספת שהם בלי ספק היו זכאים לה, היה רק הישג קטן, יחסית. אולם הוא מראה כי בשעה שמפא"י צועדת לקראת שלטון יחיד ללא-מצרים (ראה הנידון), עולה המאבק על השלטון בתוך מפא"י לדרגת חריפות גבוהה יותר.

ריגול

חקירה בטכניון

מן הרגע בו דרכה רגלו של הפרופסור קורט סיטה על אדמת הארץ ב-1953, עקבו אחריו כצללים אנשי שירות הביטחון. על אף העובדה שאיש-המדע הגרמני-סודטי, שנו ליד ביציה לפני כ-50 שנה, הוזמן ארצה על-ידי אחד החשובים במסודות המחקר המדעי העבריים — הטכניון בחיפה — נתקבל האיש על-ידי אנשי הש.ב. בחשד סמוי וערני.

חשד זה נבע, אולי, מן העובדה ששירות הביטחון האמריקאים עקבו אף הם אחר הפרופסור סיטה. שעה ששהה בארצות-הברית, לאחר תום מלחמת העולם השנייה, כיהן כפרופסור-מרצה באוניברסיטת סידקו שבמידינת ניו-יורק. שעה שביקש להחדש את רישיון-שהותו בארצות-הברית, נתקל בסירוב. כתוצאה מכך החליט המדען לקבל את הצעה הישראלית, לאחר שהות קצרה בבראזיל וארגנטינה, שם כיהן כאיש החזקה לי-אנגריה אטומית שנסודה על-ידי פרנק.

גירושו מארה"ב חל בעצם ימי צייד-המכשפות של הנאט"ו בקרקארטי. אולם גם בימים כתיקונם, היו לשרותי הביטחון האמריקאיים סיבות טובות לחשוד בפרופסור: הוא היה ידוע, מאז ומתמיד, כאוהד המשטר הקומוניסטי.

"להלל ב-1961". עובדה זו, שהעסיקה את האמריקאיים, לא היאגיה במיוחד את ישראל, בואו של אחד הפיסיקאים החשובים בעולם לישראל והעסקתו במחקר ובהוראה, במסגרת הטכניון העברי, היתה הישג גדול למדינה. העובדה שסיטה שהה את כל שנות מלחמת-העולם השנייה במחנה-הנחשבות בוכ'נחאלה, כלוחם אנטינאצי נוצרי, רק הוסיפה

למדען הילה של גבורה ושל אידיאליזם. ישראל היתה זקוקה מאד לאנשים מסוגו. אידיאליזם זה היה, כפי שנטתבר, תכונה הניכרת בכל מעשי איש-המדע. לאחרונה התבטא האידיאליזם של סיטה, בעיקר, במחקריו הנוגעים לחקר החלל הקוסמי — ובינטיותו להרבות בסיוורים ובהרצאות ברחבי העולם, משני עברי מסך הברזל, להפיץ דעת ולעסוק במחקר לטובת האנושות. חלומו של סיטה היה כיבוש החלל. לא פעם הרצה בפני תלמידיו, שהעריצו אותו והקשיבו להרצאותיו בדממת-קודש, על סיכוי האדם לכבוש את המרחב הקוסמי. ב-1961 נצא מתחום-המשיכה של כדור הארץ, הצהיר. חסר רק פתרון לבעיה אחת, בעיית הבלם שיאט את מהירות החללית, עת תשוב לטראטוספירה.

מחקר צבאי אמריקאי. כאשר חיל-האוויר האמריקאי, העוסק אף הוא בהכנות לכיבוש החלל והמנהל מירון נואש עם המדענים הסובייטיים, החליט להעסיק מדעני-חץ כדי לפתור חלק מבעיות המיבצע, היתה ישראל אחת המדינות הראשונות שזכו להזמנת-מחקר.

הזמנות אלו לא היו צבאיות, במישורן, אולם עשירות היו לסייע בהרכבה לכוחה הי-צבאי של ארצות-הברית: המחקר בקרינה הקוסמית, למשל, שהיה על ישראל לבצע למען חיל-האוויר האמריקאי, לא זה בלבד שעשוי היה להסיר את אחד המכשולים הי-עיקריים בהסתם אדם לחלל החיצון — ובשיגור סילוס בינושתיים מאונשים, מחוץ לטראטוספירה — אל אף להביא ברבות הימים ליצירת כושי נשק חדישים, המבוססים על חוקי הקרינה בחלל הקוסמי. מחקר תמים זה עשוי היה להביא ליצירת פצצת-העל של 1970, ממש כפי שמחקרית התמדי-מים של מאדאם קירי, סביב עוצמת-הראדיו, הביאו בסופו של דבר לפצצת-המימן של שנות ה-50.

האיש שהועסק על-ידי הטכניון בחקר הי-קרינה הקוסמית, בהסכמתם המלאה של שירות הביטחון האמריקאים, היה הר"ר קורט סיטה.

המדען המרגל. השבוע פירסמו שלטון טונות הביטחון הודעה, בה נאמר כי הפרופסור סיטה נעצר ב-15 ביוני ונאשם בריגול לטובת מעצמה זרה.

הידיעה, שקושטה על-ידי עתונים ושמועות כאחד, הביאה לוויכוחים סוערים, בטכניון וברחבי הארץ.

אולם הבעיה האמיתית היתה מוסרית, והיא לא השתקפה בעתונות. אם תוכח אשמת סיטה, אין ספק שיש להתחסס במלוא החומרה לעצם עובדת פעולתו כמרגל על אדמת המדינה. אולם קשה היה להתעלם, אותה עת, משתי עובדות:

● הריגול כחן, כנראה, נגד מעצמה זרה, המנהלת מלחמה קרה עם מעצמה זרה אחרת. מדינת ישראל נכנסה בין הפטיש והסדן שעה שהסכימה לשרת את המאמץ הצבאי של אחת המדינות הללו.

● המדען פעל, אם אמנם פעל, מתוך דחפים אידיאליסטיים, שעה שמוסדות-המחקר הישראלים שירתו, אותה שעה, מדינה זרה, שלא לטובת המדינה, כדי לזכות בתשלום כספי, ישיר או עקיף, קשה היה לזון את סיטה כאיש שפל, שפועש שפנע במדינה ידודית שאירחה אותו.

כי בענייני ריגול על רקע בינלאומי, כי בעיסקות-מחקר צבאיות, בעיות המוסר הן מסובכות.

• בחגיגת יובל אינשטיין בטכניון.